

[Tom Behnke]

behandling af den sag udløser reststraffen første gang, men siger: Det er ligegyldigt, vi giver bare en ny straf, og så glemmer vi alt om den reststraf, der var – anden gang, vedkommende bliver prøveløsladt for den nye kriminelle handling og igen begår et nyt kriminelt forhold, kan udløse reststraffen, fordi der så er skabt præcedens for, at man ikke kan udløse reststraffen netop for den person.

Jeg vil gerne høre ministerens kommentarer til det forhold, at man simpelt hen skaber præcedens for enkeltpersoner, ikke for tilfælde, gående ud på, at hvis man én gang har undladt at udløse reststraffen, kan det aldrig nogen sinde igen lade sig gøre at udløse den.

Justitsministeren (Erling Olsen):

Hr. Tom Behnke har ret i, at en halv plus en tredjedel ikke giver 2, men det gør halvanden plus en tredjedel. Men netop det kan jo være lidt uklart formuleret i det, vi har lagt frem, og både for så vidt angår dette og en række af de andre spørgsmål, hr. Tom Behnke rejste her, synes jeg, der er behov for en klargørelse af, hvad der ligger i forslagene, og det gør vi bedst under udvalgsarbejdet, bl.a. fordi jeg er bange for, at jeg ellers kommer til at give nogle forkerte svar fra denne talerstol.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 14:

Forslag til folketingsbeslutning om maskeringsforbud.

Af Helge Adam Møller (KF), Inge Dahl-Sørensen (V) og Tom Behnke (FP) m.fl.

(Fremsat 26/10 93).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Erling Olsen):

Det foreliggende beslutningsforslag indebærer, at regeringen skal udarbejde og fremsætte lovforslag om maskeringsforbud; nærmere bestemt skal det gøres strafbart at færdes maskeret på offentligt sted i forening med andre personer. Som det fremgår af beslutningsforslagets bemærkninger, sigter forslaget især på at imødegå de såkaldte BZ-uroligheder.

Lad mig med det samme sige, at regeringen og jeg ikke har nogen som helst respekt for eller ønske om at beskytte personer, som udøver vold. Det gælder, hvad enten der er tale om BZ'ere eller andre voldsmænd, og det gælder, uanset om voldsudøvelsen sker i forbindelse med en demonstration eller i andre sammenhænge.

Det er regeringens opfattelse, at enhver form for voldsudøvelse skal bekæmpes. Det er netop baggrunden for den lange række af initiativer, som regeringen er fremkommet med på dette område, og som vi lige har haft lejlighed til at drøfte her i Tinget.

Jeg vil endvidere gerne understrege, at det også er min opfattelse, at mennesker, der demonstrerer for en sag, de tror på, bør vise det mandsmod at stå åbent frem og ikke formumme sig bag en maske. Demonstrationer er et gode i et demokratisk samfund. De understøtter den frie meningsudveksling, men jeg har ikke megen respekt for mennesker, som ikke vil lægge navn og ansigt til de synspunkter, de går ind for.

Forslagsstillerne lægger op til, at det i særlige tilfælde kan være rimeligt, at deltagere i en demonstration maskerer sig, f.eks. når det drejer sig om flygtninge, der demonstrerer mod magthaverne i hjemlandet, eller medlemmer af en patientforening, der demonstrerer for deres rettigheder. Det er situationer, hvor jeg er enig i at der måske kan gøres en absolut undtagelse fra grundsynspunktet om, at en demonstrant bør være sin sag bekendt.

Når jeg alligevel er skeptisk over for det foreliggende forslag, skyldes det for det første, at jeg ikke tror, at et maskeringsforbud vil være et

[Justitsministeren]

egnet middel til at bekæmpe de særlige voldelige grupper, som ofte omtales under overskriften BZ'ere eller på det seneste De Autonome. Tidligere voldsepisoder viser, at der er tale om voldsmænd, der nøje overvejer, planlægger og iværksætter de optøjer, som er formålet med aktiviteterne. Det drejer sig om lille, hård kerne, der dækker sig bag et større antal sympatisører eller almindelige demonstranter. Denne lille kerne kan vi næppe bekæmpe ved at indføre et maskeforbud. De vil vide at finde udveje til at omgå og måske endda latterliggøre et sådant forbud.

Forbudet kan næppe heller håndhæves over for den lille gruppe grove voldsmænd. Der er al mulig grund til at regne med, at de vil have forstand nok til at vente med at tage maskerne på, til optøjerne og voldshandlingerne er i gang, og på dette tidspunkt vil politiet have andet at tage sig til end at påse overholdelsen af maskeforbudet.

For det andet tror jeg, at det bliver vanskeligt at formulere en straffebestemmelse således, at den ikke vil give anledning til afgrænsningsvanskeligheder. Det er jo noget, som vi har drøftet indgående under tidligere forhandlinger her i Tinget, når lovforslag om maskeforbud har været til behandling.

Forslagsstillerne til dette beslutningsforslag har overladt det til regeringen at formulere det columbusæg af en straffebestemmelse, der vil gøre det muligt at straffe BZ'erne eller De Autonome, når de bærer maske, men som samtidig ikke vil kriminalisere de talrige øvrige situationer, hvor mennesker af en eller anden grund går med ansigtet helt eller delvis dækket.

Forslagsstillerne er selv opmærksomme på disse afgrænsningsvanskeligheder, idet maskeringsforbudet ikke skal gælde, når tildækningen af ansigtet tjener et anerkendelsesværdigt formål. Jeg tror, det bliver meget svært at finde en formulering, som har den klarhed, der må kræves af et strafforbud, jf. straffelovens § 1, og kan ramme den ønskede persongruppe uden samtidig at få utilsigtede virkninger i andre situationer. Det er jo nok ikke nogen tilfældighed, at langt de fleste lande, vi normalt sammenligner os med, herunder de nordiske lande, ikke har indført sådanne regler.

Jeg mener derfor, at vi bør se tiden an, inden vi griber til noget så problematisk som et maskeringsforbud.

Lissa Mathiasen (S):

Spørgsmålet om indførelse af maskeforbud har jo løbende været drøftet i de sidste mange år. Man kunne derfor godt fristes til ikke at gå ind i debatten her i dag, da Socialdemokratiets holdning fortsat er, at vi ikke finder et sådant forslag som værende et egnet middel til løsning af vold, hærværk – ja, kriminalitet i det hele taget.

Men min erfaring siger mig, at tavshed kan blive udlagt som støtte for BZ'ere eller autonome grupper, som de kalder sig i dag, og en sådan misforståelse ønsker vi ikke. Naturligvis deler vi i Socialdemokratiet den holdning, at det er helt uacceptable metoder, man benytter i forsøget på at påvirke den offentlige mening. Naturligvis deler vi også den holdning, at tror man på noget, har man nogle idealer, noget, man vil kæmpe, arbejde for, gør man det åbent og ærligt. Man vedkender sig, hvem man er, og sine holdninger; man gemmer sig ikke bag ved en maske, hvis man for alvor ønsker at påvirke, at bruge sine demokratiske rettigheder.

Jeg tror, vi alle sammen følte et ekstremt ubehag ved den episode, der var ude på Nørrebro i maj måned. Det var usympatisk, uacceptabelt og meget skræmmende. Og hvis man ser dette forslag i forbindelse med en sådan episode, synes jeg, man meget vel kan stille det spørgsmål, om et maskeforbud er det egnede middel.

Vi tror det ikke. Tværtimod kan man spørge, om det ikke netop er det, disse grupper går og ønsker sig. Ønsker de ikke netop at få fremprovokeret et sådant forbud?

Det er vores opfattelse, at der er en risiko for, at et sådant forbud langt snarere vil blive brugt til latterliggørelse af offentlige myndigheder end til at få respekteret offentlige myndigheders krav.

Et maskeforbud vil være umuligt at få håndhævet. Skulle det fremover være politiets opgave at vurdere i de enkelte tilfælde, om en demonstration må have lov at finde sted, og om der må være maskering, ud fra et skøn om et anerkendelsesværdigt formål? Jeg tror ikke, politiet ville bryde sig om at få den opgave at skulle foretage den afvejning af, hvornår det er anerkendelsesværdigt, og hvornår det ikke er det.

Forestiller man sig, at Justitsministeriet skal udstede bekendtgørelser til samtlige politikredse om, hvilke skøn der skal anvendes?

[Lissa Mathiasen]

Jeg tror, Folketinget står sig ved at afstå fra at lave lovgivning, som ikke er mulig at administrere ude i politikredsene. Det er i øvrigt det, man hører, hver eneste gang man besøger en politikreds: Lad være med at lave lovgivning, som rummer mange fortolkningsmuligheder.

Sandheden er, at BZ-bevægelsen, De Autonome, som vi er lige så meget imod som forslagsstillerne, ikke bekæmpes med et maskeringsforbud, men med nogle meget mere grundlæggende midler, hvilket også klart er kommet til udtryk i den debat, vi netop har haft forud for behandlingen af det foreliggende lovforslag.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

I det medlemsblad, der hedder Dansk Politik – og jeg ved, at alle Retsudvalgets medlemmer modtager det – kan man stort set i hvert tredje nummer læse om, hvad politiet mener om maskeringsforbud. Man kan også læse, hvilke krav og ønsker politiet har stillet, og der er absolut ingen steder, hvor politiet har frabedt sig den mulighed.

Det vil ikke være noget problem for politiet at vurdere, om en maskering har et anerkendelsesværdigt formål, eller om den er en tilsløring for at kunne begå kriminalitet i fred og ro uden at blive taget for det. I forvejen vurderer politiet alle andre sager ud fra forsæt, når vi taler om straffeloven. Det kan politiet sagtens finde ud af, og det kan være særdeles vanskeligt at fastslå, om der er et forsæt, om det er et hædeligt tilfælde, eller om det er uagtsomt i en eller anden grad. Men det kan politiet godt finde ud af.

Politiet kan også godt finde ud af at administrere dette her, og jeg synes ikke, det er særlig pænt af Socialdemokratiet at give udtryk for, at man ikke tror på, at politiet kan det. Tværtimod har politiet selv sagt, at de sagtens kan finde ud af det, og de beder om at få lov til at have den mulighed for at gribe ind over for en demonstration, inden den udvikler sig til kriminalitet.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Det, jeg gav udtryk for, hr. Tom Behnke, var rent faktisk hensynet til politiet, hensynet til de vanskeligheder, de ville blive bragt i.

Vi kan jo bare tage en situation som den, vi lige p.t. står i. Det er koldt, vi har tilfældigvis haft sne i en uges tid. Der bliver anmeldt en demonstration. Det kan godt være, at den umiddelbart for politiet ser anerkendelsesværdig ud, at der ikke er nogen problemer. Mener hr. Tom Behnke så, at politiet skal gribe ind, hvis der pludselig i en sådan demonstration optræder personer med det, der måtte være at betragte som et maskeringsforsøg? Det ville være meget naturligt, fordi det er koldt, om nogle optrådte sådan. Eller hvordan skulle politiet så handle?

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det er ganske tydeligt at høre, at fru Lissa Mathiasen aldrig nogen sinde har prøvet at være til stede ved sådan en demonstration, hvor det går fuldstændig grassat, hvor der er vold og hærværk i et omfang, som man ikke drømmer om, i et omfang, så selv Beirut er den rene tegneserie ved siden af. Det er så tydeligt at høre, at fru Lissa Mathiasen aldrig har prøvet det, aldrig har stået ansigt til ansigt med den slags forbrydere.

Der er ingen tvivl om, at man tydeligt kan se, hvem det er, der laver kriminalitet, hvem det er, der maskerer sig for at dække sig for en kommende kriminalitet. Når først kanonslagene fyger om ørerne på én og man kan se, hvem det er, der smider med dem, man kan se, at det er de personer, der går maskeret midt i gruppen – typisk maskeret, som de gør, når de ikke længere vil være det bekendt, de render rundt og laver, og ikke vil tage straffen for den kriminalitet, de begår!

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg vil foreslå hr. Tom Behnke at forestille sig en situation, hvor der er tale om en lovligt anmeldt demonstration, hvor alle er startet uden nogen form for maskering. Så siger hr. Tom Behnke, det er tydeligt at se, hvem det er, der begår volden, hærværket, de grusomme ting. Ja, og det synes jeg også man skal gribe ind over for, så dér tror jeg vi er enige. Men hvad så, hvis der undervejs i en sådan demonstration finder en form for maskering sted? Og det skal der faktisk ikke ret meget til for at der gør.

[Lissa Mathiasen]

Det er ikke så forfærdelig længe siden, et andet partis retspolitiske ordfører, hr. Helge Adam Møller, blev interviewet i fjernsynet, og hvor man netop så, hvor lidt der skulle til – og det var sådan en helt fredelig begivenhed – blot det at hive en hætte op.

Det vil sige, at en sådan fredelig demonstration i løbet af få sekunder kan ændres til noget, politiet skal meddele er ulovligt.

Jeg synes, det er væsentligt at gribe ind, som hr. Tom Behnke siger, mod volden, mod hærværket, mod de grusomme ting og lade det være det afgørende.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Fru Lissa Mathiasen henviste til en episode, hvor jeg under et interview i tv tog solbriller på, fordi den BZ'er, jeg skulle tale med, tog hætte på. Men fru Lissa Mathiasen burde kunne forstå, at når nogen i 30 graders varme midt i København pludselig begynder at trække en hætte op og snøre den sammen, så kun næse, øjne og mund er frie, vil ingen – hverken politiet eller andre – være i tvivl om, at det sker, fordi de pågældende er kriminelle og vil begå noget kriminelt uden at kunne genkendes.

Derfor er det utrolig let at skride ind. Det kan da godt ske, at man kan finde et enkelt eksempel på, at der kan opstå tvivl én eller to dage i løbet af et år på 365 dage, men i sådanne tilfælde har vi jo en god retsregel her i Danmark, der siger, at tvivlen altid kommer den tiltalte til gode. De 360 dage vil der ikke være nogen som helst problemer for politiet.

Endelig vil jeg ligesom hr. Tom Behnke understrege, at politiet netop ønsker det, og det er dog politiet, der faktisk til daglig står med alle problemerne. Det er ikke fru Lissa Mathiasen.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Fru Lissa Mathiasen har tilsyneladende en meget kort hukommelse. Det er ikke mange minutter siden, vi diskuterede lovforslag nr. L 35 og nr. L 78, hvorunder man talte meget om, at vi skulle forebygge, altså forhindre, at kriminaliteten finder sted.

Nu står fru Lissa Mathiasen og bruger det stik modsatte argument: Vi skal ikke forebyg-

ge. Vi skal ikke forhindre, at kriminaliteten sker. Nej, vi venter, indtil disse hætteklædte har begået kriminaliteten, indtil de har voldt politifolkene alvorlig skade. Så kan politifolkene allernådigst få lov til at gribe ind.

Jeg forstår ikke sammenhængen i argumenterne.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg forstår ikke rigtig hr. Tom Behnkes sidste udsagn, det må jeg indrømme.

Vi lagde megen vægt på den forebyggende indsats netop under behandlingen af de to forudgående forslag. Jeg har ikke på noget tidspunkt i det, jeg har sagt her – og det har vi selvfølgelig aldrig nogen sinde gjort fra Socialdemokratiets side – givet udtryk for, at vi ikke ønsker, at man skal gribe ind, når der bliver begået vold, hærværk og kriminalitet i det hele taget.

Men jeg har en fornemmelse af, at de kreative evner ikke trives så forfærdelig godt hverken hos hr. Tom Behnke eller hos hr. Helge Adam Møller.

Nu nævnte jeg et eksempel med kulden. Jamen hat og briller kan man også have behov for at bruge, når det er sommer, og når det er efterår og forår, og mennesker kan være lige så uigenkendelige.

Derfor er det afgørende, at vi i stedet for at gribe fat om sådan et lille problem som dette her for alvor griber fat – og det er det, vi har givet udtryk for også med de forudgående forslag – dér, hvor volden og terroren sker. Lad os dog tage fat i dem og få straf for det.

Inge Dahl-Sørensen (V):

Når vi fremsætter dette forslag, er det, fordi vi har været vidne til situationer, hvor maske-rede demonstranter har stået bag voldelige optøjer, senest urolighederne på Nørrebro natten til den 19. maj, og hvor maskeringen har haft til formål at dække identiteten på personer, der har begået hærværk og forårsaget uroligheder.

Forslaget går i al sin enkelthed ud på, at det skal gøres ulovligt at færdes i grupper på offentlige steder med maske eller lignende, der har til formål at hindre identifikation.

Dette forbud skal naturligvis ikke gælde en tildækning af ansigtet, hvis dette tjener et anerkendelsesværdigt formål.

[Inge Dahl-Sørensen]

Vi mener ikke, at det i praksis vil være et problem for politiet at sondre mellem, hvorvidt en maske eller anden tildækning i et givet tilfælde dækker et anerkendelsesværdigt formål eller ej.

Baggrunden for forslaget er, som det fremgår af bemærkningerne, at det i forbindelse med BZ-uroligheder har været svært at identificere og dermed retsforfølge personer, der har udøvet hærværk og ageret voldeligt mod politiet.

Vi finder, det er urimeligt, at politiet skal arbejde under disse vilkår. Og vi finder, det er en destruktiv måde at demonstrere på. Retsfølelsen bliver krænket, når man på tv kan se hættelædte personer løbe gennem gaderne og smadre vinduer til banker m.m.

I bemærkningerne til forslaget er det gjort helt klart, at forbudet ikke skal gælde maskeringsringer, som dækker anerkendelsesværdige formål.

Men det skal også være klart, at vi ikke finder det anerkendelsesværdigt, at demonstranter, hvad enten de kalder sig BZ'ere eller Autonome, skal have mulighed for at unddrage sig ansvar for deres handlinger.

Man kan spørge mere generelt: Hvorfor egentlig masker ved demonstrationer? Hvorfor ikke et maskeforbud? Flere politikere har udtalt, at vi ikke skal trappe op og gøre Danmark til en politistat. Så spørger man sig selv: Er det en politistat, fordi man beder demonstranter vise deres ansigt? Grundloven sikrer os ytringsfrihed og ret til at demonstrere, men der står ikke noget i grundloven om anonym ytringsfrihed og maskerede demonstrationer.

Det ville da også være dybt ulogisk; ideen er jo netop, at det enkelte menneske skal have mulighed for at udtrykke sin mening og naturligvis stå til ansvar for den. At demonstrere med maske giver ingen mening.

Fru Lissa Mathiasen er imod et maskeforbud, fordi der kunne blive definitionsproblemer: Hvad f.eks. med fastelavnsmasker eller en varm hue, når det er koldt? Det problem er nok til at overkomme. Det er da gået meget godt, når det gælder forbudet mod at bære kniv over en vis længde. Mig bekendt har ingen fået frataget den franskbrødskniv, der er på morgenbordet om søndagen.

Et maskeringsforbud vil således ikke være en begrænsning af ytrings- eller forsamlingsfri-

heden, men samfundets værn mod personer, der søger at unddrage sig ansvaret for deres handlinger.

Ebba Strange (SF):

Det er jo ikke første gang, vi diskuterer et forslag som dette i Folketinget, og SF's holdning har ikke ændret sig til det. Jeg vil gerne fastslå, for at ingen skal misforstå noget eller tro, at jeg mener noget andet end det, jeg mener, at jeg gentagne gange både fra denne talerstol og i offentligheden i øvrigt har sagt og skrevet, at jeg synes, det er fejlt, at de mennesker, der demonstrerer, ikke møder op med deres fulde identitet. Hvis man har en god sag at demonstrere for, bør man også kunne stå ved den og tage de konsekvenser, som en given ulovlig handling måtte medføre. Ingen tvivl om det.

Men når det så kommer til kriminaliseringen af det at bære masker, hætter, eller hvad det nu er, er vi ikke med længere i SF, og det har lidt at gøre med de indvendinger, som både justitsministeren og fru Lissa Mathiasen allerede er kommet med. Jeg skal ganske kort sige, at jeg mener, man angriber et symptom i stedet for at angribe selve den kriminelle handling ved at angribe et menneskes påklædning. Jeg mener, der vil blive nogle meget besværlige afgrænsningsproblemer, og som sagt synes jeg, det er vigtigere at tage fat i den handling, en person har begået, end i den påklædning, en person har.

Derfor afviser vi forslaget.

Tom Behnke (FP):

Forslaget om maskeringsforbud har tidligere været fremsat af Fremskridtspartiet. Først stod vi alene med det, så fik vi nogle af de borgerlige partier med på det, og nu er vi nået så langt, at det er fremsat i samarbejde med Venstre og De Konservative.

Et forslag som det foreliggende er ikke noget, man fremsætter, fordi man har lyst til det, men fordi det er blevet nødvendigt at fremsætte det. Demonstranter af enhver art må stå ved, hvem de er, og hvad det er, de demonstrerer for; ellers har det ingen mening i forhold til grundlovens bestemmelser om ytringsfrihed.

Gennemførelse af et forslag som det foreliggende vil have en klar præventiv virkning. Hvis politiet har mulighed for at pille de hæt-

[Tom Behnke]

teklædte ud af demonstrationen allerede fra starten af, vil de resterende, der ikke er maske-rede, holde sig noget mere tilbage fra at lave nogen som helst former for kriminalitet, for så kan de blive straffet for det, og det ved de godt. Derfor vil det have en klart præventiv effekt og bevirke, at en demonstration forløber fredeligt og roligt frem for at udvikle sig til det, som vi har set mange demonstrationer udvikle sig til.

Som sagt mener vi ikke, der er nogen som helst problemer i forhold til grundloven; man vil fortsat have lov til at ytre sig og til at for-samle sig. Den eneste betingelse, vi stiller, er, at man vedkender sig, hvem man er, når man demonstrerer.

Vi mener heller ikke, som jeg var inde på i en af de korte bemærkninger, at politiet vil have nogen som helst problemer med at admini-strere en sådan lov. Enhver, der har været i nærheden af en demonstration, der udvikler sig voldeligt, vil kunne give mig ret i, at det er ganske tydeligt at se, hvilke personer det er, der pludselig midt under demonstrationen trækker hætter op af lommerne, nærmest på kommando, tager dem på og derefter over stok og sten begynder at smadre butiksruder, smide kanonslag, overdænge politiet med brandbom-bler og lign. Det bliver ikke noget problem for politiet at skelne mellem, hvad der er et aner-kendelsesværdigt formål, og hvad der ikke er.

Demonstranter, BZ'ere, Autonome og lign. går jo ikke rundt med høj hat og briller på; det er ikke den form for maskering, der er tale om, og det ved enhver, der bare har et minimum af indsigt i, hvad det er, der foregår ude i samfun-det.

Fru Lissa Mathiasen fastholder, at man først skal gribe ind, når demonstranterne udøver kriminaliteten. I den forbindelse vil jeg godt spørge fru Lissa Mathiasen, om hun har gjort sig nogen som helst forestilling om, hvor svært det kan være under de gadekampe, der finder sted, hvor politiet bliver udsat for livstruende angreb, f.eks. brandbomber. Vi har også set andre former for bomber, jernstænger, brosten og lignende kasteskyts regne ned over politiet. Når politiet er nødt til at beskytte sig bag skjol-de og hjelme og samtidig skal holde øje med, hvilken maske der gjorde det, og sørge for at pågribe vedkommende og få ham ud af de-monstrationen for efterfølgende retsforføl-gning, er det næsten umuligt; det kan vi også se

af de domstolsafgørelser, der har været. På et tidspunkt, hvor der blev fremstillet 50 BZ'ere, blev kun 5 af dem dømt, for det kan være utro-lig vanskeligt præcist at fastslå identiteten på den, der har kastet den sten eller den brand-bombe og dermed sat politifolks liv på spil.

Ved at være imod et forslag som dette fastholder vi politiet i en situation, hvor de daglig må møde på arbejdet med risiko for at blive slået ihjel af nogle demonstranter, der ikke vil vedkende sig, hvem de er. Ofte har vi også set demonstrationer, hvis anerkendelsesværdige formål er blevet slået stort op, men hvor der ikke går 5 minutter, før demonstrationen ven-der, og så har den kun ét formål, og det er at angribe, smadre og ødelægge politiet. Men der er tilsyneladende et flertal i Folketinget, der mener, at det danske politi fortsat skal være udsat for sådan en terror. Jeg kan ikke forstå, hvorfor man giver demonstranterne lov til at gå så langt, som man gør med den eksisterende lovgivning. Hvorfor udsætte politiet for de voldsomme angreb? Hvorfor ikke give politiet en hjælpende hånd? Det er altså ikke nogen krænkelser af nogens retssikkerhed eller en krænkelser af grundloven overhovedet. Hvorfor vil man ikke give politiet dette lille hjælpemid-del, så det kan sørge for at forhindre kriminali-tet i samfundet?

Elisabeth Arnold (RV):

Der er ingen tvivl om, at politiet ofte er ud-sat for faretruende situationer. Og at politiet i dets bekæmpelse af vold på gaden i forbindel-se med demonstrationer bliver udsat for over-greb, viser erfaringerne fra den nærmeste for-tid, også fra de meget omtalte optøjer på Nør-rebro den 18. maj i år. Deri har flere tidligere ordførere helt ret og ikke mindst hr. Tom Behnke, som naturligvis rent professionelt er meget engageret i disse ting.

Det Radikale Venstre har, hver gang et ma-skeforbud er blevet foreslået, sagt nej til at medvirke til en sådan lovgivning, og det vil vi også gøre denne gang. Vi har ingen respekt for de BZ- eller andre typer, som maskerer sig med det formål at hindre identifikation. Vi ved, at et maskeforbud vil blive modtaget med begejstring af politiet, men vi ved også, at det vil blive mødt med begejstring af de personer, som i dag maskerer sig. De vil opfatte et ma-skeringsforbud som en optrapning, de vil gribe

[Ellsabeth Arnold]

til fantasifulde udfoldelser med paryk, skæg, briller, alt muligt; der ville blive gang i sagerne; det ville fremover blive virkelig morsomt at være demonstrant, for nu kunne man rigtig snyde og latterliggøre politiet og fortælle, hvor hult dette forbud ville være.

Når vi går imod maskeforbudet, er det, fordi vi er helt overbevist om, at det ikke vil forhindre folk i at maskere sig. Vi tager afstand fra, at man maskerer sig, når man demonstrerer, for vi mener, at man skal benytte sig af det retssamfund, vi trods alt har, til åbent at stå ved sine meninger, men et maskeforbud vil ikke forhindre folk i at maskere sig. Derfor mener vi, det vil være et slag i luften, og vi mener fortsat, at vi skal stemme imod et sådant forslag.

Jeg har et enkelt spørgsmål til sidst: Sidste gang, vi havde dette forslag til behandling i Folketinget, spurgte vi, hvordan erfaringerne havde været i de lande, som havde indført maskeforbud, og i den forbindelse indhentede vi oplysninger fra Tyskland. Vi nåede ikke at få dem, for de var ikke færdige med at redegøre for deres erfaringer, men jeg vil i hvert fald tilsige forslagsstillerne, at Retsudvalget prøver at få ajourførte oplysninger frem om, hvordan det er gået med det maskeforbud, som for nogle år siden blev indført i Tyskland.

Det Radikale Venstre er ikke sindet at stemme for forslaget om maskeringsforbud.

Lysholm Christensen (KRF):

Lovlige demonstrationer er en naturlig måde at udtrykke sig på i et demokratisk samfund, så det skal der fortsat være mulighed for, og det er så heller ikke det, forslagsstillerne vil forhindre med dette beslutningsforslag. Jeg vil godt udtrykke min enighed med forslagsstillerne i, at det er uværdigt og fejlt at skjule sin identitet i forbindelse med voldelige demonstrationer, hvis formålet alene er at skjule de ulovlige handlinger og hindre politiet i at fastslå folks identitet. Det er selvfølgelig en alvorlig handling, som vi må se på med meget stor alvor, for det kan ikke accepteres i et retssamfund, at man på den måde prøver at slippe godt fra at foretage kriminelle handlinger.

Jeg vil også godt udtrykke stor forståelse for den vanskelige opgave, som politiet udfører i forbindelse med den slags demonstrationer, der her er tale om; situationen udvikler sig meget ofte voldeligt og til stor fare for omgivelser-

ne, specielt for politiet, og der er ingen tvivl om, at det er vanskelige vilkår at arbejde under. Jeg har stor forståelse for, at man gerne vil finde en løsning på de problemer, der opstår i den forbindelse, men spørgsmålet er, om det løses af et maskeforbud. Hvis man klart kunne definere, hvor grænsen mellem tilsøring af identiteten og det at have en harmløs beklædning på sit ansigt går, og hvis man kunne definere forskellen på de to ting, kan det godt være, at man kunne løse det med et maskeforbud. Men jeg er ikke overbevist om, at man kan drage en grænse; alene de eksempler, der er nævnt i forslagens bemærkninger, viser jo, hvor vanskeligt det er, for det skal vel ikke være forbudt at benytte sig af forskellige beklædningsgenstande, at udstyre sig med forskellige hovedbeklædninger i forbindelse med karneval, og hvad der ellers kan være af det, som er nævnt i forslaget.

Jeg tror ikke, man kan trække grænsen så klart, at det kan bruges til identifikation af personer, og derfor må vi afvise forslaget, som det foreligger, men jeg ser meget gerne, at vi arbejder videre med spørgsmålet, for at der er et problem, har forslagsstillerne ret i, men vi tror bare ikke, at det kan løses så simpelt som bare at indføre et maskeforbud. For hvad er en maske?

(Kort bemærkning).

Inge Dahl-Sørensen (V):

Jeg har faktisk lidt ondt af Kristeligt Folkeparti. Jeg synes, det er synd for Kristeligt Folkeparti. Man burde give Kristeligt Folkeparti dets frihed tilbage!

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Sidste gang vi diskuterede dette, havde jeg fremsat det som et lovforslag, altså meget mere konkret og koncist beskrevet, hvordan vi ønskede det skulle være. Nu er det et beslutningsforslag, der kan modelleres med, og regeringen kan næsten forme det, som den har lyst, selvfølgelig ud fra de forudsætninger, der er i beslutningsforslaget, men der er et meget videre spillerum for, hvordan det ser ud, når det er et beslutningsforslag i stedet for et lovforslag.

Ikke desto mindre siger repræsentanten for Kristeligt Folkeparti, at man ikke kan støtte

[Tom Behnke]

beslutningsforslaget, som det foreligger. Men det er jo ikke mange måneder siden, at såvel Kristeligt Folkeparti som Centrum-Demokraterne stemte for det lovforslag, som jeg havde fremsat, hvoraf det altså helt præcist fremgik, hvad det var, der skulle ske, så jeg kan ikke se, hvordan man kan ændre holdning til det. Jeg kan godt forstå, at man har et hensyn at tage, når man sidder i regering, men jeg kan ikke forstå, at man kan ændre holdning til det. Det må være muligt for Kristeligt Folkepartis repræsentant at forklare mig, hvordan man kan skifte holdning på så kort tid.

Ligeledes vil jeg godt sige, at det jo er slående, at Centrum-Demokraternes ordfører ikke er til stede under denne debat, men det kan være, at det er for at undgå at komme i det dilemma, som hr. Lysholm Christensen er kommet i.

(Kort bemærkning).

Lysholm Christensen (KRF):

Fru Inge Dahl-Sørensen behøver slet ikke at have spor ondt af undertegnede og heller ikke af Kristeligt Folkeparti. Vi har vores fulde frihed, og jeg mener faktisk det, jeg sagde i min ordførelse. Det er derfor ikke spørgsmålet om at give nogle friheden tilbage, for i regeringen har vi en gensidig frihed. Vi har respekt for hinandens synspunkter, og derfor bøjer vi dem mod hinanden, ligesom der naturligvis somme tider er tale om kompromiser, der skal indgås.

I denne sag må jeg sige, at jeg personligt har et problem med at få lavet denne skelnen mellem en maske og andre former for hovedbeklædning, og jeg mener ikke, at vi uden videre kan nedfælde noget i et lovforslag, som kan klare det problem. Jeg ser meget gerne, at vi på en eller anden måde arbejder videre med det, men et maskeforbud tror jeg personligt ikke løser problemet.

Helge Adam Møller (KF):

Jeg vil godt anerkende, at alle de partier, der har udtalt sig, har udtrykt den grundholdning – og det var jeg da heller ikke et sekund i tvivl om – at mennesker, der demonstrerer for et eller andet for at udtrykke deres overbevisning, selvfølgelig skal stå ved, hvem de er; anonymitet er en pestilens.

Det ville også være underligt, hvis ikke et helt enigt Folketing kunne tilslutte sig Inge-

manns berømte sang, må det vel nærmest være: »I alle de riger og lande, hvorhen jeg i verden fór, jeg fægted med åben pande for, hvad jeg for alvor tror«. Det er netop det, Ingemann udtrykte for mere end 100 år siden, som de forskellige ordførere med lidt andre ord har givet deres fulde tilslutning til, fornemmer jeg, og det er jeg da glad for.

Dette forslag lægger, som Fremskridtspartiets ordfører, hr. Tom Behnke, var inde på, op til at forebygge kriminalitet. På baggrund af den debat, vi har haft hele formiddagen om forskellige foranstaltninger til at forhindre kriminalitet, hvor alle var enige om, at forebyggelse var det allerbedste og først i anden omgang kom straffen, har jeg lidt svært ved at forstå afvisningen. Her er noget, der skal gøre det lettere at forebygge og forhindre kriminalitet, og det siger alle at de – i hvert fald i teorien – ønsker at støtte, men når vi så kommer med et praktisk forslag, er man altså imod.

Jeg synes, man skal huske, at det kun er forbrydere, der ønsker at skjule deres identitet; alle vi andre har ingen grund til det. Det er helt klart et forslag, som vil lette politiets arbejde; det kan der selvfølgelig være nogle der ikke tror på, men dér har jeg altså større respekt for, at et fuldstændig enigt politikorps siger, at det mener de vil være en fordel i deres arbejde med at fange kriminelle og få dem straffet.

Man kan også spørge: Hvis side skal Folketinget stå på? Hvis sag er det, vi skal tale? Er det de lovlydige borgere og politiet, eller er det BZ'erne, bøllerne, De Autonome? Svaret burde være let.

Sådan som jeg hørte det, var justitsministeren faktisk den repræsentant for de fire regeringspartier, som var mest positiv eller mindst afvisende. Justitsministeren sagde – jeg håber, at jeg citerer rigtigt – at han nærmest var imod, og at vi burde se tiden an, inden vi eventuelt greb til denne metode. Det var altså ikke en total afvisning, som jeg fornemmede at nogle af de øvrige ordførere kom med. Der var den åbning, at hvis problemerne fortsætter, ville ministeren ikke totalt udelukke, at et maskeringsforbud kunne blive nødvendigt.

Så sagde ministeren, at han troede, at det blev meget vanskeligt at formulere et lovforslag. Dertil vil jeg godt sige, at ministeren ikke skal undervurdere embedsmændene i Justitsministeriet – det ved jeg godt at ministeren ik-

[Helge Adam Møller]

ke gør – for de er utrolig dygtige, og jeg kan garantere for, at de godt kan formulere et sådant lovforslag.

Jeg vil slutte med at sige, at vi selvfølgelig er kede af, at det ikke lykkedes denne gang, og at der var en så bastant afvisning fra de fire ordføreres side, men vi synes, at der var en lille opmuntring i justitsministerens bemærkninger; det var ikke en total afvisning, og det siger vi tak for.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Kirsten Jacobsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 79:

Forslag til toldlov.

Af skatteministeren (Stavad).
(Fremsat 18/11 93).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Klaus Hækkerup (S):

Formålet med dette lovforslag er at få tilpasset toldloven til den udvikling, der har været inden for EF siden Danmarks tiltræden i 1973, og det er jo en ganske omfattende lovgivning, der siden er blevet gennemført.

Lovforslaget indeholder også nye regler for afgiftsfri oplæggelse af varer på frilager, og der er en mindre ændring af de gældende bestemmelser om kredit for told og importmoms.

Det lovforslag er altså stort set en ajourføring af de gældende bestemmelser, en tilpasning til den udvikling, der har fundet sted i de mange år siden 1973.

Vi kan fra Socialdemokratiets side give fuld og hel tilslutning til gennemførelse af lovforslaget. Det er foreslået, at lovforslaget skal have virkning fra 1. januar 1994, hvilket vi også kan være enige i, og vi vil tilsige et udvalgsarbejde, der sigter mod, at vi når at få det på plads.

Kirkegaard (KF):

Jeg håber, at skatteministeren sidder godt på sin stol, for jeg har faktisk tænkt mig at give ham en lille overraskelse. Det er overvejende sandsynligt, at det ved tredjebehandlingen ender med, at Det Konservative Folkeparti kan støtte samtlige de tre skatteforslag, som er til behandling i dag.

Skatteministeren har visse trængsler for tiden, og jeg håber ikke, at dette vil bidrage til at forværre disse trængsler; det er i hvert fald ikke ment sådan.

Lovforslag nr. L 79, forslag til toldlov, er en omskrivning, en ajourføring, af de regler, vi har i øjeblikket, sådan som de er udtrykt i den eksisterende lovgivning, og som de efterhånden er blevet revideret i henhold til, hvad der er sket på EF-området.

Det Konservative Folkeparti synes, at det er en god idé at få loven ajourført på den måde, så man har en fuldstændig lov uden tekniske lappeløsninger i form af paragraffer, der er udgået osv., og det kan vi fuldt ud støtte. Vi kan også støtte de ganske få materielle ændringer, der er lagt op til med muligheden for afgiftsfri oplæggelser på frilagre og naturligvis også de bestemmelser i henhold til retslig afgørelse, som der er tale om. Jeg har selvfølgelig bemærket, at der er tale om visse provenumæssige konsekvenser og visse likviditetsmæssige forskydninger mellem staten og virksomhederne. Det er ikke mange penge, det drejer sig om, men det havde selvfølgelig været mere behageligt, hvis det var gået den modsatte vej, så der blev tale om en lettelse af virksomhedernes likviditet, men vi vil selvfølgelig studere det nærmere under udvalgsarbejdet.

Men der skal komme overraskende ting frem, hvis ikke det ender med, at vi kan støtte lovforslaget ved tredje behandling.

Peter Brixtofte (V):

På linje med de to foregående ordførere vil jeg også sige, at det er overvejende sandsynligt,